

N:o 201.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 25 maj 1909.
— — — — Andra Kammaren den 25 maj 1909.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskappens följder, samt i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande n:o 160 och memorial n:o 212.)

Till Konungen.

I en den 19 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 184) har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ett blandadt civil- och ecklesiastikäreende samma
Bih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 54 Häft. (N:o 201.)

dag föreslagit Riksdagen att, beträffande fördelningen af de medel, som, jämlikt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, medgifva, att af samma medel må under de villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå

såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
såsom understöd för år 1910 åt Stockholms alkoholisthem	»	8,500: —
för uppförande af ett bad- och tvätthus jämte klappbrygga vid nyssnämnda kuranstalt	»	12,000: —
såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Solvik å Styrso	»	5,000: —
såsom bidrag till byggnadskostnaden för svenska diakonsällskapets alkoholisthem vid Stora Sköndal	»	12,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1909 af verksamheten vid sistnämnda anstalt	»	6,000: —
till pristäflan för en folkskrift rörande alkoholismen	»	3,000: —
till främjande af järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	»	2,000: —
till internationella byrån för alkoholismens bekämpande	»	750: —
till främjande af svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapets, verksamhet under år 1910	»	12,000: —
till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1910	»	10,000: —
till anordnande af kurser i alkohologi och hälsolära under åren 1909 och 1910 för seminariernas, allmänna läroverkens, flickskolornas och folkhögskolornas lärarkårer samt gymnastiklärarna vid rikets seminarier och allmänna läroverk, äfvensom för anordnande af en liknande kurs år 1910 för folkskollärare	»	83,000: —
såsom understöd för år 1910 till utgifvande af åskådningsmateriel för nykterhetsundervisningen	»	7,000: —
Transport kronor		168,250: —

	Transport kronor	168,250: —
till understöd för fortsatt utgifvande under år 1910		
af tidskriften Mimer.....	»	2,000: —
för främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	»	3,000: —
för främjande af Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1910...	»	4,000: —
samt		
för främjande af Sveriges nationaltempels af tempelarorden studieverksamhet under år 1910.....	»	5,000: —
	<hr/>	<hr/>
	Summa kronor	182,250: —

samt att, sedan berörda belopp, 182,250 kronor, äfvensom de af Riksdagen från ifrågavarande medel tidigare anvisade belopp utgått, återstoden af de medel, som under åren 1909 och 1910 komma att afsättas för ifrågavarande ändamål, ställes till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

I sammanhang härmed har Riksdagen till behandling förehaft åtta särskilda inom Riksdagen väckta motioner, däri föreslagits,

att Riksdagen måtte besluta att af de medel, som enligt 25 § i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin skola afsättas för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, och under de villkor, som Eders Kungl. Maj:t kan finna nödigt föreskrifva, anvisa dels 2,000 kronor att under år 1909, dels ock 2,000 kronor att under år 1910 utgå till järnvägsmännens helnykterhetsförbund;

att Riksdagen af de medel, som komma att under åren 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, utöfver de i kungl. propositionen n:o 184 föreslagna anslagsbelopp, måtte anvisa ett belopp af 10,000 kronor till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrå att utgå för år 1910;

att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Sveriges storloge af I. O. G. T. på de villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 15,000 kronor, att utgå under år 1910;

att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Sveriges blåbandsförening på villkor, som af

Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 6,000 kronor att utgå under 1910;

att Riksdagen måtte af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 184 omförmälda medlen åt Nationalgoodtemplarorden på villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, bevilja ett anslag af 4,000 kronor att utgå under år 1910;

att Riksdagen måtte bevilja Hvita Bandet för dess studieverksamhet 4,000 kronor att utgå år 1910 af de medel, som komma att afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

att Riksdagen måtte bevilja nykterhetsorden Verdandi för dess studieverksamhet 5,000 kronor af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder; samt

att Riksdagen af nu ifrågavarande medel, utöfver de i förevarande proposition föreslagna anslagsbelopp, måtte bevilja ett anslag af 5,000 kronor att i mån af behof och på de villkor Eders Kungl. Maj:t fastställer utgå till Svenska Läkaresällskapet för täckande af de kostnader, som föranledas af vissa af sällskapet verkställda utredningar i alkoholfrågan.

Såsom af statsrådsprotokollet framgår, utgöra de medel, om hvilkas disposition förslag nu föreligger, den för försäljningsåren $\frac{1 \text{ okt.}}{1 \text{ nov.}}$ 1907

—31 dec. 1908 samt 1909 inflytande andel af brännvinsmedlen, som enligt Riksdagens beslut skall användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, och är denna andel för förstnämnda försäljningsår beräknad till 170,000 kronor och för det sistnämnda året till 136,000 kronor eller sålunda tillsammans i rundt tal 300,000 kronor. Af Riksdagen är förut af dessa medel disponerad ett belopp af sammanlagdt 38,000 kronor, och föreslår nu Eders Kungl. Maj:t anvisande af ytterligare ett belopp af 182,250 kronor för olika nykterhetsändamål. Återstoden, omkring 80,000 kronor, skulle enligt förslaget af Eders Kungl. Maj:t få disponeras till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag till fördelning af ofvanberörda belopp, 182,250 kronor, har Riksdagen ansett sig böra biträda det samma, förutom i här nedan särskildt omförmälda punkter.

I anledning af ofvan först omförmälda motion och med hänsyn till den allmännyttan, som i särskildt hög grad lärers få anses vara förenad med nykterhetsarbetet bland järnvägspersonalen, har Riksdagen

funnit sig böra för främjande af järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet bevilja ett belopp af 4,000 kronor att utgå med 2,000 kronor under hvartera af åren 1909 och 1910.

Det af Eders Kungl. Maj:t för svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran föreslagna understödet, 12,000 kronor, anser Riksdagen, då sällskapets verksamhet är riktad på, förutom nykterhetsarbete, främjande af åtskilliga ändamål, hvilka, om än i och för sig synnerligen behjärtansvärda, likväl icke kunna anses böra med medel af nu ifrågasvarande art understödjas, skäligen kunna nedsättas till 8,000 kronor.

Såsom understöd till utgifvande af åskådningsmateriel för nykterhetsundervisningen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit ett belopp af 7,000 kronor. Af statsrådsprotokollet inhämtas, att ifrågasvarande belopp är afsedt att bestrida två tredjedelar af den beräknade kostnaden för utgifvande af tre tabeller angående, *en* rusdrycksförbrukningen i Sverige 1860—1905, *en* årliga förbrukningen per inbyggare af öl, vin, brännvin och alkohol i några europeiska länder och *en* kemisk analys af öl, vin, brännvin och alkoholfria drycker. Då det synts Riksdagen, som om allenast den första och tredje af dessa tabeller skulle kunna vara af något mera nämnvärdt gagn för undervisningen samt statsunderstödet icke lärer böra utgå med större andel af utgifningskostnaden, beräknad till 3,500 kronor för tabell, än hvad sökanden i ärendet, centralförbundet för nykterhetsundervisning, själf föreslagit, eller hälften, har Riksdagen ansett, att understödet bör inskränkas till halfva kostnaden för utgifvande af berörda båda tabeller och sålunda nedsättas till 3,500 kronor. Däremot anser Riksdagen icke, såsom af departementschefen uttalats, centralförbundet böra i form af villkor för understödets åtnjutande åläggas att hålla ett försäljningspris af högst 60 öre per tabell.

Det af Eders Kungl. Maj:t till främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet föreslagna understödet af 3,000 kronor har synts Riksdagen med hänsyn till förbundets jämförelsevis ringa medlemsantal kunna nedsättas till 2,000 kronor.

För främjande af Sveriges nationaltempels af templarorden studieverksamhet under år 1910 har Riksdagen anvisat ett belopp af 3,000 kronor.

Beträffande härefter ofvanberörda motion om anslag å 10,000 kronor till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrå har Riksdagen funnit hvad i motionen meddelas om byråns ändamål och verksamhet vara af beskaffenhet att föranleda till beviljande af understöd åt densamma; men har emellertid Riksdagen, då den i motionen gjorda beräkningen af den årliga kostnaden för byrån synes väl hög, ansett att understödet bör begränsas till 8,000 kronor.

Jämväl omförmälda motion om anslag å 5,000 kronor till svenska läkaresällskapet för täckande af kostnaderna för verkställande af vissa utredningar rörande alkoholfrågan har Riksdagen velat i så måtto biträda, att Riksdagen för ändamålet tillstyrker ett understöd af 3,000 kronor.

Vidkommande Eders Kungl. Maj:ts förslag därom, att det odisponerade beloppet af nu ifrågavarande medel skulle ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande, har Riksdagen visserligen icke funnit några skäl förebragta, som böra leda till ett uppgifvande af principen om Riksdagens dispositionsrätt öfver dessa medel, men då det å andra sidan kan anses önskvärdt, att något mindre belopp kan af Eders Kungl. Maj:t disponeras för tillmötesgående af framställningar om understöd i fall, som äro af den natur, att Riksdagens medgifvande ej hinner att inhämtas, har Riksdagen funnit sig böra medgifva Eders Kungl. Maj:t rätt att förfoga öfver någon del af nu ifrågavarande öfverskott, hvilken del Riksdagen ansett lämpligen kunna bestämmas till 10,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Riksdagen på grund af Eders Kungl. Maj:ts proposition samt ofvanberörda motioner

dels beträffande fördelningen af de medel, som, jämlikt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905, komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, medgifvit, att af samma medel må under de villkor, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, utgå

1:o) såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
2:o) såsom understöd för år 1910 åt Stockholms alkoholisthem	»	8,500: —
3:o) för uppförande af ett bad- och tvätthus jämte klappbrygga vid nyssnämnda kuranstalt.....	»	12,000: —
4:o) såsom understöd för år 1910 åt kuranstalten Solvik å Styrso	»	5,000: —
5:o) såsom bidrag till byggnadskostnaden för svenska diakonsällskapets alkoholisthem vid Stora Sköndal	»	12,000: —
6:o) såsom bidrag till uppehållande under år 1909 af verksamheten vid sistnämnda anstalt	»	6,000: —
7:o) till pristäflan för en folkskrift rörande alkoholismen	»	3,000: —
8:o) till främjande af järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet 2,000 kronor för hvardera af åren 1909 och 1910	»	4,000: —

Transport kronor 57,500: —

	Transport kronor	
	57,500: —	
9:o) till internationella byrån för alkoholismens bekämpande	»	750: —
10:o) till främjande af svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapet, verksamhet under år 1910	»	8,000: —
11:o) till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1910 ..	»	10,000: —
12:o) till anordnande af kurser i alkohologi och hälso-lära under åren 1909 och 1910 för seminariernas, allmänna läroverkens, flickskolornas och folkhögskolornas lärarkårer samt gymnastiklärarna vid rikets seminarier och allmänna läroverk äfvensom för anordnande af en liknande kurs år 1910 för folkskollärare	»	83,000: —
13:o) såsom understöd för år 1910 till utgifvande af åskådningsmateriel för nykterhetsundervisningen	»	3,500: —
14:o) till understöd för fortsatt utgifvande under år 1910 af tidskriften Mimer	»	2,000: —
15:o) för främjande af Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	»	2,000: —
16:o) för främjande af Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1910	»	4,000: —
17:o) för främjande af Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1910	»	8,000: —
18:o) till bidrag till täckande af kostnader för vissa af svenska läkaresällskapet föranstaltade utredningar i alkoholfrågan	»	3,000: —
19:o) för främjande af Sveriges nationaltempels af Templarorden studieverksamhet under år 1910	»	3,000: —
20:o) för främjande af nykterhetsorden Verdandis studieverksamhet under år 1910	»	2,000: —
21:o) för främjande af Sveriges storloges af I. O. G. T. studieverksamhet under år 1910	»	8,000: —
22:o) för främjande af Sveriges Blåbandsförenings studieverksamhet under år 1910	»	3,000: —

 Transport kronor 197,750: —

	Transport kronor 197,750: --
23:o) för främjande af Nationalgoodtemplarordens studieverksamhet under år 1910	» 2,000: —
24:o) för främjande af nykterhetsföreningen Hvita bandets studieverksamhet under år 1910	» 2,000: —
	<hr/> Summa kronor 201,750: —

dels ock på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om dispositionen af återstoden af de medel, som under åren 1909 och 1910 komma att afsättas för ifrågavarande ändamål, att ett belopp af 10,000 kronor ställts till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

Stockholm den 25 maj 1909.

Med undersåtlig vördnad.